

type sosiale/sosiologiske problemstillinger som reises av Carl Ditlef Jacobsen.

«Begersvingende leger» kan tenkes å øke totalforbruket av alkohol, men disse er knapt så sterke rollemodeller for unge kvinner at resultatet er flatfyll og sykehusinnleggelses. Noen av årsakene kan vi finne ved å diskutere trekk ved samfunnsutviklingen og påvirkninger som dagens unge blir utsatt for.

Ungdomstiden er en overgang mellom barndom og voksenliv. De unge skal lære, de skal prøve, og, forhåpentlig, finne en god voksenrolle. Voksentrningen foregår i stor grad uten at voksne mennesker er til stede. Mange voksne er redde for å miste sine barns respekt og kjærlighet. Dette kan være noen av årsakene til at dagens foreldregenerasjon har mistet mange av de sanksjonsmulighetene som tidligere generasjoner hadde.

Ungdommen utsettes for press, fra sine egne og fra omgivelsene. De kan til en viss grad velge hva slags «type» de vil spille. Mediene bidrar sterkt til å definere hva slags typer som er interessante. Ingen, verken unge eller voksne, vil være uinteressante. De personene som får mest oppmerksomhet i såpeserier og i medieverdenen for øvrig, er gjerne intrigemakerne, de slemme og aggressive. «Snill pike» er kanskje det verste en ung kvinne av i dag kan være. «Snillhet» er en karakteregenskap som ingen lenger vil vedkjenne seg.

I vårt land har vi lang tradisjon for at fest og fyll hører sammen. Vår studie bekrefter at dagens unge fører denne tradisjonen videre.

Nordbyhagen

Willy Aasebø
Jørgen Jonsbu

Litteratur

1. Aasebø W, Erikssen J, Jonsbu J. Akutt alkoholforgiftning i sykehus og fyllarrest. Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 2683–5.

Sportsdykking – sikkerhetsutstyr byttes ut med instruks

Som sportsdykker og allmenntidningsgjennom snart 30 år har jeg med interesse lest Otto Molværs redaksjonelle artikkel i Tidsskriftet nr. 17/2001 (1) og Einar Thorsens kommentar i nr. 22/2001 (2).

I slutten av september omkom en erfaren mannlig dykker i nærheten av Tønsberg, og fra området rundt Oscarsborg ble en kvinnelig dykker brakt til Ullevål sykehus med alvorlige skader (3). Det har også vært andre dødsulykker og skader ved dykking i sommer (3). Ved de fleste dødsulykker innen sportsdykking de siste ti årene har meddykkere ikke funnet den omkomne i tide, eller så har dykkeren dykket alene. Det er meget

sjelden at det finnes feil på det tekniske utstyret.

Da jeg tok mitt dykkersertifikat i 1974, var en 5–7 meters line (bodyline) mellom to dykkere og line til overflaten ved alenedykk en del av det obligatoriske sikkerhetsutstyret. Når jeg nå snakker med unge dykkere, inkludert erfarne sportsdykkere, er det nesten ingen som bruker dette. De fleste mener at bruk av line hemmer frihetsfølelsen, utfoldelsen og dykkergleden.

Norges Dykkeforbund mener at line er en viktig del av sikkerhetsutstyret. I Norge er det hovedsakelig PADI (Professional association of diving instructors) som står for opplæring av sportsdykkere, men de instruerer ikke i bruk av line. Elevene blir i stedet instruert til å holde konstant visuell kontakt med meddykkere.

Å opprettholde visuell kontakt under vann er en nesten umulig oppgave pga. undersjøiske forhold, sikt, algeforhold og iver etter å gjøre egne observasjoner (fisk, skalldyr, gjenstander, formasjoner). Dersom man mister en meddykker av syne, er det svært vanskelig å etablere kontakten igjen. Dermed er minst to dykkere alene og ute av stand til å hjelpe hverandre ved kriser.

Dykking er en risikosport. Gjør man ikke alt riktig, kan det likevel gå godt. Men det er meget betenkelig at tidligere obligatorisk sikkerhetsutstyr blir byttet ut med en instruks som ikke har noe «sikkerhetsnett» når instruksjonen ikke overholdes.

Skjettjen

Harald Rambøl

Litteratur

1. Molvær OI. Sportsdykking. Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 2000.
2. Thorsen E. Sportsdykking – det går ofte galt. Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 2638–9.
3. Aftenposten (morgenutgaven) 30.9.2001.

O.I. Molvær svarer:

Som nemnt i Tidsskriftet nr. 17/2001 er sportsdykking nærast blitt folkesport, også her i landet (1). At sporten ikke er risikofri, går tydeleg fram av dødsstatistikken. Per 24.10. 2001 er talet på omkomne i år kome opp i sju (Sjøforsvarets dykkarlege, personleg meddeling). Det er såleis på sin plass at Harald Rambøl framhevar vanskanene med visuell kontakt mellom eit dykkarpar, og påpeikar at eit sikringstiltak som mellomline (kameratline = «buddy line») er «gått av mote». I 1962 var eg med å starte opp Studentenes Undervannsklubb i Bergen. Som streng sjefinstruktør i klubben la eg stor vekt på slike sikringstiltak. Det er blitt argumentert mykje både for og mot mellomline. Ved til dømes vrakdykking kan lina hekte seg fast. Men sidan kniv er obligatorisk utstyr, kan ein kutte seg laus om ein held hovudet kaldt.

I samtale med sportsdykkarar tar eg ofte opp tryggleiksproblemet. Eg har alltid hevda at fem til ti dødsfall i året er uakseptabelt i sportssamanheng. Liknande finn ein ikkje i nokon annan sportsaktivitet. I tillegg kjem til dels alvorlege skadar, slik Einar Thorsen har påpeikt (2). Sportsdykkarentusiastar hevdar gjerne at skaderisikoen er liten, slik oppstillinga nedanfor kan gi inntrykk av. Dette er tal på skadeinsidens (%) i 1991 frå National Safety Council i USA (3):

Amerikansk fotball	2,17
Baseball	2,09
Korgball	1,86
Europeisk fotball	0,91
Nettball	0,37
Vasski	0,20
Racquet-ball	0,17
Tennis	0,12
Symjing	0,09
Bowling	0,04
Sportsdykking	0,04

Sjølvsagt om det her kan sjå ut som skaderisikoen ved sportsdykking og bowling er like, vil eg tru at bowlingdødsfall etter måten er sjeldne.

Førde

Otto Inge Molvær

Litteratur

1. Molvær OI. Sportsdykking. Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 2000.
2. Thorsen E. Sportsdykking – det går ofte galt. Tidsskr Nor Lægeforen 2001; 121: 2638–9.
3. Richardson D. Current philosophy and practice of emergency ascent training for recreational divers. South Pacific Undersea Medical Journal 1993; 23: 214.

Tinnitus

Tinnitus har i mange hundre år vært beskrevet som en plage man ikke har funnet sikre botemidler mot.

Mange metoder har vært forsøkt. Membranstabilisatorer som intravenøst lidokain brukes lite pga. kort halveringstid og administrasjonsmåte. Såkalt «tinnitus retraining therapy» (TRT – en kognitiv basert mestringssterapi) har fått sterkt fotfeste også i Norge, men effekten er ikke målbar i blindforsøk.

Elektrisk suppresjon har vært i bruk i forskjellige former fra ca. år 1800, og har i de seneste år fått fornyet oppsving. Det foreligger en rekke artikler som omhandler flere administrasjonsmåter og betydelig respons hos pasienter med cochleaimplantat, eller ved lavfrekvent pulserende likestrøm med probe enten direkte på processus mastoideus, mot promontoriet, altså transmyringeal, eller ved tinnex, hvor spolene med induksjonsstrøm ligger i hodetelefoner mot mastoidens.